

Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті
Өндірістік процестерді автоматтандыру кафедрасы

8D07103 «Электр энергетикасы»
оқыту бағдарламасы бойынша докторантураға түсуге арналған емтиханның
бағдарламасы

Қарағанды 2023

8D07103 «Электр энергетикасы» оқыту бағдарламасы бойынша түсу емтиханның пәндер тізімі

№	Пәндердің атауы 7M07107 «Электр энергетикасы» оқу жұмыс жоспарына сай	Кредиттер саны/сұрақтар саны	Ұсынылатын әдебиет
1	<p>1-ші Модуль «Электр энергетиканың заманауи мәселелері». Пәндері: 1.«Энергетикалық жүйелердің электр энергиясының ғылыми-техникалық мәселелері»; 2.«Электр энергетикадағы және автоматтандырудағы энергия үнемдеу технологиялары»; 3.«Альтернативті және жаңартылған энергия көздері».</p>	5/5/5 38	Сұрақтар 1-11: [1,...4]; Сұрақтар 12- 30: 5,...,8]; Сұрақтар 31- 40: [9,...,22];
2	<p>2-ші Модуль «Энергетиканың ғылыми-техникалық мәселелері». Пәндері: 1. «Модельдеу теориясы және ғылыми тәжірибе»; 2. «Электр жетектерімен басқару жүйелері»; 3. «Электр техникалық кешендерді модельдеу».</p>	5/5/5 43	Сұрақтар 1-50: [23,...,31]
3	<p>3-ші Модуль «Өнеркәсіптік контроллерлерді бағдарламалау». Пәні: 1.«Өнеркәсіптік контроллерлерді программалау».</p> <p>4-ші Модуль «Электр жетектер жүйелерін жобалау». Пәндері: 1. «Автоматтандыру және басқару жүйелерін құрудың қазіргі заманға сай теориясы, әдістері және құралдары»; 2. «Тау-кен металлургиялық өндірісінің электртехникалық кешендерін автоматтандыру»;</p>	5/5/5 48	Сұрақтар 1-30: [32, 33, 34] Сұрақтар 31-42: [1,35,39] Сұрақтар 43-50: [1,6, 27, 32,36,39, 42]

«Электр энергетиканың заманауи мәселелері» 1-ші модуль бойынша емтихан сұрақтары.

1. «Электр энергетика» түсінігі. «Электр энергетика» мамандығы шеңберінде талдау және зерттеу объектілері. Электр техникалық кешендері. Электр техникалық жүйелері.
2. Электр техникалық кешендері және электр техникалық жүйелерінің жіктелуі.
3. Электр энергияны табудың дәстүрлі технологиялары.
4. Электр энергиямен қолдану технологияларымен амалдары.
5. Электр энергияны беру технологияларымен амалдары.
6. Электр техниканың теориялық негіздері. Тұрақты ток тізбектерінің есептеу амалдары.
7. Электр техниканың теориялық негіздері. айнымалы ток тізбектерінің есептеу амалдары.
8. Электр техниканың теориялық негіздері. Электр магниттік индукция. Механикалық энергияны электр энергиясына түрлендірудің іс әрекеті және заңнамасы. Электр генераторлары.
9. Электр техниканың теориялық негіздері. Электр энергияны механикалық энергиясына түрлендірудің іс әрекеті және заңнамасы. Электр қозғалтқыштары.
10. Электр техниканың теориялық негіздері. Үш фазалық тізбектер мен жүйелер. Үйлесімді емес қозғалтқыштардың іс әрекет принциптері.

11. Электр техниканың теориялық негіздері. Электр тізбектердегі өтпелі процестері.
12. Электр жүйедегі активті және реактивті қуаттарының балансы.
13. Электр энергияның сапасының сипаттамалары. Кондуктивті бөгеттердің таралуына ықпал ететін желінің сипаттамалары.
14. Электр қабылдағыштардың жұмысына әсер тигізетін электр энергияның сапасы, сапаның сипаттамалары.
15. Электр энергияның сапасын белгілейтін көрсеткіштердің өлшеу әдістері және құрылғылары.
16. Электр энергияның сапасын бақылау амалдары. Электрмен тұтынудың параметрлері есепке алатын автоматтандырылған жүйелері.
17. Электр энергияның сапасын қамтамасыз ететін әдістері және техникалық құрылғылары.
18. Реттелінетін асинхронды электр жетектері және олардың энергетикалық көрсеткіштері.
19. Электр жетектерімен қолдану барысындағы, электрмен тұтынуды азайту жолдары.
20. Жиілікпен реттелінетін электр жетектерімен қолданып, технологиялық процестерді автоматтандыру. Жиілікпен реттелінетін электр жетектері – энергияны үнемдеу және қорларды үнемдеу түрінде түсінік беру.
21. Кинематикалық түрде байланысқан асинхронды электр жетектерінің энергетикалық эффектілігі.
22. Центробеждік сораптардың асинхронды электр жетектерінің энергетикалық эффектілігі.
23. Вентилятор және турбокомпрессорлардың асинхронды электр жетектерінің энергетикалық эффектілігі.
24. Поршені бар машиналардың асинхронды электр жетектерінің энергетикалық эффектілігі.
25. Конвейер және транспортер асинхронды электр жетектерінің энергетикалық эффектілігі.
26. Доға болатты балқыту пештерінің асинхронды электр жетектерінің энергетикалық эффектілігі.
27. Жартылай өткізгіштік жиілікті түрлендіргіштің ерекшеліктері.
28. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық объектілеріндегі түрлендірудің эффектілігі.
29. Баламалы электр энергия көздерінің жіктемесі.
30. Күн энергиясынан электр энергияны табу мақсатындағы іс шаралар.
31. Жел энергиясынан электр энергияны табу мақсатындағы іс шаралар.
32. Теңіз толқындар энергиясынан электр энергияны табу мақсатындағы іс шаралар.
33. Биологиялық қалдықтар энергиясынан электр энергияны табу мақсатындағы іс шаралар.
34. Геотермальдік энергиясынан электр энергияны табу мақсатындағы іс шаралар.
35. Ядерлік бөлу энергиясынан электр энергияны табу мақсатындағы іс шаралар.
36. Термоядерлік синтез энергиясынан электр энергияны табу мақсатындағы іс шаралар.
37. Сутегі энергиясынан электр энергияны табу мақсатындағы іс шаралар.
38. Дәстүрлі емес энергия көздерімен қолданып энергияны аккумуляторға жинау іс шаралары.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Электротехнический справочник. В 3 томах. Т. 1. Общие вопросы. Электротехнические материалы./Под общей редакцией профессоров МЭИ: И.Н. Орлова (гл. ред.) и др.- 7-е изд., исп. и доп.. — М.: Энергоатомиздат, 1988, —616с.
2. Попов В.С. Теоретическая электротехника. — М., Энергия, 1978. —560с.

3. Шимони К. Теоретическая электротехника. — М., Мир, 1964. — 774с.
4. Андре Анго. Математика для электро и радиоинженеров. — М., Наука, 1967. — 778с.
5. Управление качеством электроэнергии / И.И. Карташев, В.Н. Тульский, Р.Г. Шамонов и др.; под ред. Ю.В. Шарова. — М.: — Издательский дом МЭИ, 2006. — 320с.
6. О метрологии синхронных измерений электрической энергии и мощности в цифровых АСКУЭ [Текст] / А. Л. Гуртовцев // Промышленная энергетика. - 2009. - N 10. - С. 11-22.
7. Браславский И.Я. Энергосберегающий асинхронный электропривод/ И.Я.Браславский, З.Ш. Ишматов, В.Н. Поляков. Под ред. И.Я.Браславского, — М.: — Издательский центр «Академия», 2004. — 256с.
8. Авдеев Л.А. Энергосберегающие технологии в угольных шахтах. Карагандинский государственный технический университет. — Караганда: Изд-во КарГТУ, 2018. — 100с.
9. Болотов А.В., Шепель Г.А. Электротехнологические установки. - М.: "Высшая школа", 1988. - 336 с.
10. Безруких П.П., Безруких П.П.(мл.) Что может дать энергия ветра? Энергия: экономика, техника. // Экология. - М.: 2000.- №1.- С. 11 - 24.
11. Возобновляемая энергия. Ежеквартальный информационный бюллетень. Издание Российского центра солнечной энергии. ОПЭТ СНГ. - Москва: "Интерсопарцентр".
12. Герасименко А.А., Федин В.Т. Передача и распределение электрической энергии. Ростов на Дону, ИЗД. «Феникс» 2006 г.
13. Лыкин Л.В. Электрические сети и системы. М.: Логос. 2007.
14. Железко Ю.С., Артемьев А.В., Савченко О.В. Расчет, анализ и нормирование потерь электроэнергии в электрических сетях. М.: «Изд. НЦ ЭНАС», 2006.
15. Болотов А.В. Соколов С.Л. Болотов С.Л. Развитие ветроэнергетики Республики Казахстан, энергетические системы электроснабжения автономных объектов, Вестник Алматинского института энергетики и связи, №3, 2009, с.п- 19, ISSN 1999 - 9801
16. Болотов А.В., Болотов С.А. К программе развития ветроэнергетики Казахстана. Энергетика и топливные ресурсы Казахстана, №1, 2009, Алматы, стр. 33 - 37.
17. Болотов А.В. Сидельковский В.С., Болотов с.А. Тенденции развития ветроэнергетики в мире. Вестник Национальной инженерной академии Республики Казахстан, N!! 4 (18) ISSN 1606-146X, стр.78- 84
18. Безруких П.П., Безруких П.П. (мл.) Что может дать энергия ветра? Энергия: экономика, техника. /Экология. N 1 - М.: 2000г. стр. 11-24.
19. Энергетика и топливные ресурсы Казахстана. Отраслевой журнал. Издатель ОАО «КазНИИэнергетики» им. академика Ш.Ч. Чокина. Алматы.
20. Возобновляемая энергия. Ежеквартальный информационный бюллетень. Издание Российского центра солнечной энергии. ОПЭТ СНГ. Москва. "Интерсоларцентр"
21. Герасименко А.Л., Федин ВТ. Передача и распределение электрической энергии. Ростов на Дону, изд. «Феникс» 2006 г.
22. Тельдеши Ю., Лесны Ю. Мир ищет энергию: Пер. со словацкого/ М.: Мир, 1981. - 439с.
23. Фешин Б.Н.Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 1 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. — Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. — 98с.
24. Фешин Б.Н. Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 2 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. — Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. — 86с.
25. Фешин Б.Н. Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 3 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. — Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. — 64с.
26. Брейдо И.В., Фешин Б.Н. Имитационное моделирование и параметрическая оптимизация автоматизированных электроприводов. ; Карагандинский государственный технический университет. — Караганда: Изд-во КарГТУ, 2003. — 130с.
27. Инжиниринг электроприводов и систем автоматизации /М.П. Белов и др. ; под ред. В.А. Новикова, Л.М. Чернигова. М. Издательский центр «Академия», 2006. — 368с.

28. Домбровский В.В., Зайчик В.М. Асинхронные машины: Теория, расчет, элементы проектирования. — Л.: Энергоатомиздат. Ленингр. отд-ние, 1900. — 368с.
29. Лимонов Л.Г. автоматизированный электропривод промышленных механизмов. — Харьков: - Изд-во «ФОРД», 2009. -272с.
30. Системы автоматизированного управления электроприводами /Г.И. Гульков и др. ♠— Минск: Новое знание , 2007. — 395с.
31. Терехин В.Б. Компьютерное моделирование систем электропривода постоянного и переменного тока в Simulink: учебное пособие /В.Б. Терехин, Ю.Н. Дементьев: Томский политехнический университет. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2015. — 307с..
32. Языки программирования промышленных логических контроллеров стандарта IEC 61131-3 [Текст]: учебное пособие предназначено для изучения дисциплин "Промышленные контроллеры", "Прикладное программное обеспечение систем управления" / Е. В. Андреев [и др.] ; М-во образования и науки РК, Карагандинский государственный технический университет. - Караганда: КарГТУ, 2008. - 64 с.
33. Фешин Б.Н. Системы оперативно-диспетчерского управления автоматизированных технологических комплексов : Учеб. пособие. / Б.Н. Фешин, Г.И. Паршина, ; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2017. – 97с.
34. Фешин Б.Н. Системы управления и контроля автоматизированных технологических комплексов : Часть 1. Учеб. пособие. / Б.Н. Фешин, К.М. Тохметова; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2017. – 107с.
35. Справочник по автоматизированному электроприводу / Под ред. В.А. Елисеева и А.В. Шинянского. – М.: Энергоатомиздат, 1983. – 616 с.
36. Автоматизированный электропривод типовых производственных механизмов и технологических комплексов/Белов М.П., Новиков В.А., Рассудов Л.Н.- М.: Академия, 2004. – 576с.
37. Башарин А.В., Новиков В.А., Соколовский Г.Г. Управление электроприводами. – Л.: Энергоиздат, 1982.- 391с.
38. Брейдо И.В., ЛапинаЛ.М., Системы управления электроприводами: Учеб.пособие / КарГТУ.- Караганда: – 2006. – 64 с.
39. Электротехнический справочник. В 3 т. Т.3: Кн.2. Использование электрической энергии/ Под ред. И.Н.Орлова– М.: Энергоатомиздат, 1988. – 616с.
40. Москаленко В.В. Системы автоматизированного управления электропривода.- М.: ИНФРА-М, 2004. - 208с.
41. Дорф Р. Бишоп Р. Современные системы управления: - М.: Лаборатория Базовых знаний, 2002.- 832 с.
42. Дьяконов В.В. Компьютерное управление технологическим процессом экспериментом, оборудованиём. - М.: Горячая линия -Телеком, 2009.- 608 с.

«Энергетиканың ғылыми-техникалық мәселелері» 2-ші модуль бойынша емтихан сұрақтары.

1. Математикалық модельдеу техникалық жүйелерді тану және талдау құралы ретінде. Модельдердің мақсаты, түрлері және функциялары.
2. Математикалық модельдер, математикалық модельдеу, негізгі түсініктер және анықтамалар.
3. Математикалық және имитациялық модельдеу әдістерімен электротехникалық жүйелерді зерттеу мәселелері
4. Идентификация, негізгі түсініктер және анықтамалар. Динамикалық жүйелерді модельдеудің математикалық негіздері.
5. Моделдеу және сәйкестендіру объектілері ретінде технологиялық процестердің ерекшеліктері.
6. Статикалық режимдерде техникалық жүйелерді анықтау әдістерінің ұғымдары.
7. Динамикалық режимдерде техникалық жүйелерді анықтау әдістерінің ұғымдары.
8. Динамикалық жүйелердің математикалық модельдерін алу және ұсыну әдістері (тәуелсіз өріс орамасы бар тұрақты ток қозғалтқышының мысалдарында).
9. ДЭЕМ динамикалық жүйелерді модельдеу мәселелерін шешуге арналған алгоритмдер және бағдарламалық қамтамасыз ету.
10. TURBO- BASIC алгоритмдеу тілінде WINDOWS ортасында динамикалық жүйелердің математикалық модельдеуі
11. Қолданбалы-пакеттер программасында туындылардың дәрежесін төмендету арқылы динамикалық жүйелерді модельдеу
12. MATLAB-SIMULINK бағдарламалық қамтамасыз ету жүйесі. Динамикалық объектілер мен жүйелерді анықтау үшін MATLAB кеңейтулері.
13. Электрлік қондырғылар мен жүйелерді зерттеу үшін MATLAB ҚПБ кеңейтулері. Simulink библиотекасы - электр блоктары прототипі.
14. Электрлік электроника тізбектерінің модельдеу ерекшеліктері. Proteus және Multisim Симуляцияға арналған бағдарламалық жүйелері
15. MathCAD бағдарламалық символикалық модельдеу жүйесі.
16. Модельдеу және сәйкестендіру сұлбалары бар техникалық объектілерді автоматты түрде басқаруға арналған адаптивті жүйелер.
17. SCADA-жүйелерін пайдалана отырып мониторинг нәтижелеріне негізделген үлгілерді сәйкестендіретін бейімделген автоматты басқару жүйесі.
18. Автоматтандырылған электржетектің жобалау схемалары. Электр жетегінің қозғалысының негізгі теңдеуі.
19. Электржетектің механикалық бөлігін есептеу схемалары. Электржетектің типтік статикалық жүктемелері.
20. Электржетектің механикалық бөлігіндегі динамикалық процестер.
21. Электржетектің автоматтандырылған басқару жүйесі мен электр жетегінің автоматтандырылған басқару жүйесі.
22. Электр қозғалтқышты басқаратын релелік жүйелер.
23. Реттелетін электр жетегі үшін автоматты басқару жүйелерін құру принциптері.
24. Автоматтандырылған электр жетегі жүйелеріндегі тұрақты ток қозғалтқыштарының негізгі параметрлері.
25. Тұрақты ток қозғалтқыштарының математикалық модельдері.
26. Тұрақты токтың автоматтандырылған электр жетегінің типтік схемалары.
27. ТПД реверсивті емес электр жетегі.
28. Ауыспалы токтың автоматтандырылған электр жетегінің элементтері мен жүйелерін математикалық модельдеу.
29. Автоматтандырылған айнымалы ток электр жетектерінің құрылысының принциптері.
30. Динамикалық жүйелердің параметрлік оптимизациясы.

31. Толық фактор эксперименттерін жоспарлау әдісі және нысананың антиградиентті функциясы бағытында тіке көтерілу.
32. Электржетектер мен автоматтандыру жүйелерінің жобаларын жасау және құрастыру кезеңдері.
33. Автоматтандырылған электржетек жүйелерінің техникалық құралдары.
34. Жұмыс режимдерін есептеу және автоматтандырылған электр жетектерін таңдау.
35. Автоматтандырылған электр жетектерінің бағдарламалық құралдары.
36. Автоматтандыру жүйелерінің техникалық құралдары.
37. Автоматтандыру жүйелерінің бағдарламалық құралдары.
38. Автоматтандырылған электржетек пен автоматтандыру жүйелерінің сенімділігін арттыру технологиялар.
39. Автоматтандырылған электр жетектерін және автоматтандыру жүйелерін жобалау технологиялары.
40. Автоматтандырылған электржетекпен және технологиялық процесстерді автоматтандыру жүйелерімен монтаж, іске қосу және пайдалану технологиялары.
41. Энергетикалық жүйелерді құру үшін интеграцияланған технологиялар тұжырымдамасы. Тұрақты токтың толық электр жетектері.
42. Энергетикалық жүйелерді құру үшін интеграцияланған технологиялар тұжырымдамасы. Айнымалы токтың толық электр жетектері.
43. Автоматтандырылған интегралданған жүйелердің компоненттері ретінде электротехникалық және электротехникалық кешендер.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Электротехнический справочник. В 3 томах. Т. 1. Общие вопросы. Электротехнические материалы./Под общей редакцией профессоров МЭИ: И.Н. Орлова (гл. ред.) и др.- 7-е изд., исп. и доп.. — М.: Энергоатомиздат, 1988, —616с.
2. Попов В.С. Теоретическая электротехника. — М., Энергия, 1978. —560с.
3. Шимони К. Теоретическая электротехника. — М., Мир, 1964. — 774с.
4. Андре Анго. Математика для электро и радиоинженеров. — М., Наука, 1967. — 778с.
5. Управление качеством электроэнергии / И.И. Карташев, В.Н. Тульский, Р.Г. Шамонов и др.; под ред. Ю.В. Шарова. — М.: — Издательский дом МЭИ, 2006. — 320с.
6. О метрологии синхронных измерений электрической энергии и мощности в цифровых АСКУЭ [Текст] / А. Л. Гуртовцев // Промышленная энергетика. - 2009. - N 10. - С. 11-22.
7. Браславский И.Я. Энергосберегающий асинхронный электропривод/ И.Я.Браславский, З.Ш. Ишматов, В.Н. Поляков. Под ред. И.Я.Браславского, — М.: — Издательский центр «Академия», 2004. — 256с.
8. Авдеев Л.А. Энергосберегающие технологии в угольных шахтах. Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2018. – 100с.
9. Болотов А.В., Шепель Г.А. Электротехнологические установки. - М.: "Высшая школа", 1988. - 336 с.
10. Безруких П.П., Безруких П.П.(мл.) Что может дать энергия ветра? Энергия: экономика, техника. // Экология. - М.: 2000.- №1.- С. 11 - 24.
11. Возобновляемая энергия. Ежеквартальный информационный бюллетень. Издание Российского центра солнечной энергии. ОПЭТ СНГ. - Москва: "Интерсопарцентр".
12. Герасименко А.А., Федин В.Т. Передача и распределение электрической энергии. Ростов на Дону, ИЗД. «Феникс» 2006 г.
13. Лыкин Л.В. Электрические сети и системы. М.: Логос. 2007.
14. Железко Ю.С., Артемьев А.В., Савченко О.В. Расчет, анализ и нормирование потерь электроэнергии в электрических сетях. М.: «Изд. НЦ ЭНАС», 2006.
15. Болотов А.В. Соколов С.Л. Болотов С.Л. Развитие ветроэнергетики Республики Казахстан, энергетические системы электроснабжения автономных объектов, Вестник Алматинского института энергетики и связи, №3, 2009, е.п- 19, ISSN 1999 - 9801
16. Болотов А.В., Болотов С.А. К программе развития ветроэнергетики Казахстана. Энергетика и топливные ресурсы Казахстана, №1, 2009, Алматы, стр. 33 - 37.
17. Болотов А.В. Сидельковский В.С., Болотов с.А. Тенденции развития ветроэнергетики в

- мире. Вестник Национальной инженерной академии Республики Казахстан, №1 4 (18) ISSN 1606-146X, стр.78- 84
18. Безруких П.П., Безруких П.П. (мл.) Что может дать энергия ветра? Энергия: экономика, техника. /Экология. №1 - М.: 2000г. стр. 11-24.
19. Энергетика и топливные ресурсы Казахстана. Отраслевой журнал. Издатель ОАО «КазНИИэнергетики» им. академика Ш.Ч. Чокина. Алматы.
20. Возобновляемая энергия. Ежеквартальный информационный бюллетень. Издание Российского центра солнечной энергии. ОПЭТ СНГ. Москва. "Интерсоларцентр"
21. Герасименко А.Л., Федин ВТ. Передача и распределение электрической энергии. Ростов на Дону, изд. «Феникс» 2006 г.
22. Тёльдеши Ю., Лесны Ю. Мир ищет энергию: Пер. со словацкого/ М.: Мир, 1981. - 439с.
23. Фешин Б.Н.Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 1 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. – 98с.
24. Фешин Б.Н. Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 2 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. – 86с.
25. Фешин Б.Н. Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 3 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. – 64с.
26. Брейдо И.В., Фешин Б.Н. Имитационное моделирование и параметрическая оптимизация автоматизированных электроприводов. ; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2003. – 130с.
27. Инжиниринг электроприводов и систем автоматизации /М.П. Белов и др. ; под ред. В.А. Новикова, Л.М. Чернигова. М. Издательский центр «Академия», 2006. – 368с.
28. Домбровский В.В., Зайчик В.М. Асинхронные машины: Теория, расчет, элементы проектирования. — Л.: Энергоатомиздат. Ленингр. отд-ние, 1900. — 368с.
29. Лимонов Л.Г. автоматизированный электропривод промышленных механизмов. – Харьков: - Изд-во «ФОРД», 2009. -272с.
30. Системы автоматизированного управления электроприводами /Г.И. Гульков и др. ♠— Минск: Новое знание , 2007. — 395с.
31. Терехин В.Б. Компьютерное моделирование систем электропривода постоянного и переменного тока в Simulink: учебное пособие /В.Б. Терехин, Ю.Н. Дементьев: Томский политехнический университет. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2015. — 307с..
32. Языки программирования промышленных логических контроллеров стандарта IEC 61131-3 [Текст]: учебное пособие предназначено для изучения дисциплин "Промышленные контроллеры", "Прикладное программное обеспечение систем управления" / Е. В. Андреев [и др.] ; М-во образования и науки РК, Карагандинский государственный технический университет. - Караганда: КарГТУ, 2008. - 64 с.
33. Фешин Б.Н. Системы оперативно-диспетчерского управления автоматизированных технологических комплексов : Учеб. пособие. / Б.Н. Фешин, Г.И. Паршина, ; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2017. – 97с.
34. Фешин Б.Н. Системы управления и контроля автоматизированных технологических комплексов : Часть 1. Учеб. пособие. / Б.Н. Фешин, К.М. Тохметова; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2017. – 107с.
35. Справочник по автоматизированному электроприводу / Под ред. В.А. Елисеева и А.В. Шинянского. – М.: Энергоатомиздат, 1983. – 616 с.
36. Автоматизированный электропривод типовых производственных механизмов и технологических комплексов/Белов М.П., Новиков В.А., Рассудов Л.Н.- М.: Академия, 2004. – 576с.
37. Башарин А.В., Новиков В.А., Соколовский Г.Г. Управление электроприводами. – Л.: Энергоиздат, 1982.- 391с.

38. Брейдо И.В., Лапина Л.М., Системы управления электроприводами: Учеб.пособие / КарГТУ.- Караганда: – 2006. – 64 с.
39. Электротехнический справочник. В 3 т. Т.3: Кн.2. Использование электрической энергии/ Под ред. И.Н.Орлова– М.: Энергоатомиздат, 1988. – 616с.
40. Москаленко В.В. Системы автоматизированного управления электропривода.- М.: ИНФРА-М, 2004. - 208с.
41. Дорф Р. Бишоп Р. Современные системы управления: - М.: Лаборатория Базовых знаний, 2002.- 832 с.
42. Дьяконов В.В. Компьютерное управление технологическим процессом экспериментом, оборудованием. - М.: Горячая линия -Телеком, 2009.- 608 с.

3, 4-ші модульдер «Өнеркәсіптік контроллерлерді бағдарламалау», «Электр жетектер жүйелерін жобалау» бойынша емтихан сұрақтары.

1. Аналогты кіріс сигналдары бар өндірістік логикалық контроллерлердің жұмыс істеу принципі, кірістік сигналдардың стандартты диапазоны.
2. ESC 61131-3 стандарты, өндірістік контроллерлердің бағдарламалау тілдері туралы жалпы мәлімет.
3. FBD тілі (функционалды блокті диаграммалар), LAD (релелік-контактілі автоматика).
4. Заманауи өндірісілік контроллерлердің құрылымы.
5. Өндірісілік контроллерлердің интерфейстері.
6. Өндірістік контроллерлердің кіріс және шығыс түрлері.
7. Өндірістік логикалық контроллерлердің жылдамдығы.
8. Өндірісілік желілердің физикалық интерфейстері.
9. Сигналдардың стандартизациясы. Өндірістік логикалық контроллерлердің жұмыс істеу шарттары.
10. Өндірісілік компьютердің өндірісілік контроллерлерден негізгі айырмашылығы.
11. Өндірістік логикалық контроллерлерге қойылатын негізгі талаптары.
12. Өндірістік логикалық контроллерлері бар таратылған басқару жүйелері.
13. Өндірістік логикалық контроллерлердің конструктивті құрылғысы.
14. Бағдарламаланатын контроллер SIEMENS Simatic S7-300. Номенклатурасы, модульдердің құрамы.
15. Өндірістік логикалық контроллерлерді қорғау дәрежелері.
16. IBM-үйлесімді логикалық контроллерлер.
17. RS-232, RS-422, RS-485 стандартты интерфейс.
18. Нақты уақыт режимдері және өндірістік логикалық контроллерлердің қолдануына қойылатын шектеулер.
19. Өндірістік желілер.
20. Дербес компьютерлер базасындағы басқару жүйелердің негізгі кемшіліктері.
21. Біртекті ток сигналдарының ерекшеліктері.
22. LD бағдарламалау тілі.
23. Айнымалы токтың кірістік платасы.
24. Өндірістік логикалық контроллерлердің кірістік сигналдарының стандартизациясы.
25. Тұрақты токтың кірістік платасы.
26. Өндірістік желелер, олардың ерекшеліктері және офистік желілерден айырмашылығы.
27. Мәліметтерді тізбектей жіберудің негізгі ерекшеліктері мен кемшіліктері.
28. Электртехникалық кешендердің қамтуының заманауи күйі және даму перспективасы, тарихи шолуы.
29. Электртехникалық кешендердің қамтуының тағайындалуы және құрылымдық бөлшектерінің түрлері, оларға қойылатын талаптар.
30. Күштік коммутациялық аппаратурасы.

31. Басқарылатан күштік электрэнергия түргендіргіштері электр техникалық кешендерді қамту элементі түрінде.
32. Электрмеханикалық энергияны түрлендіргіштері.
33. Электржетектегі датчиктердің жалпы сипаттамасы және түрлері.
34. Қорғау тізбектерімен сигнализациясының аппаратурасы.
34. Изоляциялық конструкциялардың электрлік, механикалық, жылулық және конструктивті есептері.
35. Кабельдер мен сымдардың техникалық сипаттамалары.
36. Электр коррозиясынан протекторлық қорғауы.
37. 1000 В дейінгі күштік кабельдер, оның құрылымы, түрлері, қолдану аймақтары.
38. Жоғары вольтті кабельдер (1000 В жоғары), оның құрылымы, түрлері, қолдану аймақтары.
39. Электр энергетикалық объектілерді басқарудағы цифрлық коммуникациялары. Коммуникация процесінің моделі.
40. Электр энергетикалық объектілерді басқарудағы цифрлық коммуникациялары. Коммуникация процесінің моделі.
41. Электр энергетикалық объектілерді басқарудағы цифрлық коммуникациялары. Техникалық процестерді басқарудағы коммуникациялары.
42. Электр энергетикалық объектілерді басқарудағы цифрлық коммуникациялары. Техникалық процестердің иерархиялық құрылымы.
43. Электр энергетикалық объектілерді басқарудағы цифрлық коммуникациялары. Электрэнергетикалық автоматтандырылған объектілердің протоколдары.
44. Электр энергетикадағы жүйелік интеграциясы. Электр энергетика жүйелерінің интеграциясы.
45. Электр энергетикадағы жүйелік интеграциясы. Интеграцияның деңгейлері.
46. Электр энергетикадағы жүйелік интеграциясы. Интеграцияның деңгейін таңдау.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Электротехнический справочник. В 3 томах. Т. 1. Общие вопросы. Электротехнические материалы./Под общей редакцией профессоров МЭИ: И.Н. Орлова (гл. ред.) и др.- 7-е изд., исп. и доп.. — М.: Энергоатомиздат, 1988, —616с.
2. Попов В.С. Теоретическая электротехника. — М., Энергия, 1978. —560с.
3. Шимони К. Теоретическая электротехника. — М., Мир, 1964. — 774с.
4. Андре Анго. Математика для электро и радиоинженеров. — М., Наука, 1967. — 778с.
5. Управление качеством электроэнергии / И.И. Карташев, В.Н. Тульский, Р.Г. Шамонов и др.; под ред. Ю.В. Шарова. — М.: — Издательский дом МЭИ, 2006. — 320с.
6. О метрологии синхронных измерений электрической энергии и мощности в цифровых АСКУЭ [Текст] / А. Л. Гуртовцев // Промышленная энергетика. - 2009. - N 10. - С. 11-22.
7. Браславский И.Я. Энергосберегающий асинхронный электропривод/ И.Я.Браславский, З.Ш. Ишматов, В.Н. Поляков. Под ред. И.Я.Браславского, — М.: — Издательский центр «Академия», 2004. — 256с.
8. Авдеев Л.А. Энергосберегающие технологии в угольных шахтах. Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2018. – 100с.
9. Болотов А.В., Шепель Г.А. Электротехнологические установки. - М.: "Высшая школа", 1988. - 336 с.
10. Безруких П.П., Безруких П.П.(мл.) Что может дать энергия ветра? Энергия: экономика, техника. // Экология. - М.: 2000.- №1.- С. 11 - 24.
11. Возобновляемая энергия. Ежеквартальный информационный бюллетень. Издание Российского центра солнечной энергии. ОПЭТ СНГ. - Москва: "Интерсопарцентр".

12. Герасименко А.А., Федин В.Т. Передача и распределение электрической энергии. Ростов на Дону, ИЗД. «Феникс» 2006 г.
13. Лыкин Л.В. Электрические сети и системы. М.: Логос. 2007.
14. Железко Ю.С., Артемьев А.В., Савченко О.В. Расчет, анализ и нормирование потерь электроэнергии в электрических сетях. М.: «Изд. НЦ ЭНАС», 2006.
15. Болотов А.В. Соколов С.Л. Болотов С.Л. Развитие ветроэнергетики Республики Казахстан, энергетические системы электроснабжения автономных объектов, Вестник Алматинского института энергетики и связи, №3, 2009, е.п- 19, ISSN 1999 - 9801
16. Болотов А.В., Болотов С.А. К программе развития ветроэнергетики Казахстана. Энергетика и топливные ресурсы Казахстана, №1, 2009, Алматы, стр. 33 - 37.
17. Болотов А.В. Сидельковский В.С., Болотов с.А. Тенденции развития ветроэнергетики в мире. Вестник Национальной инженерной академии Республики Казахстан, N!! 4 (18) ISSN 1606-146X, стр.78- 84
18. Безруких П.П., Безруких П.П. (мл.) Что может дать энергия ветра? Энергия: экономика, техника. /Экология .N 1 - М.: 2000г. стр. 11-24.
19. Энергетика и топливные ресурсы Казахстана. Отраслевой журнал. Издатель ОАО «КазНИИэнергететики» им. академика Ш.Ч. Чокина. Алматы.
20. Возобновляемая энергия. Ежеквартальный информационный бюллетень. Издание Российского центра солнечной энергии. ОПЭТ СНГ. Москва. "Интерсоларцентр"
21. Герасименко А.Л., Федин ВТ. Передача и распределение электрической энергии. Ростов на Дону, изд. «Феникс» 2006 г.
22. Тельдешы Ю., Лесны Ю. Мир ищет энергию: Пер. со словацкого/ М.: Мир, 1981. - 439с.
23. Фешин Б.Н. Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 1 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. – 98с.
24. Фешин Б.Н. Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 2 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. – 86с.
25. Фешин Б.Н. Компьютерное моделирование и идентификация электротехнических комплексов: Учеб. пособие. Часть 3 / Ю.Ф. Булатбаева, Г.С. Нурмагамбетова, Ш.З. Телбаева, Г.И. Паршина, Б.Н. Фешин; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2010. – 64с.
26. Брейдо И.В., Фешин Б.Н. Имитационное моделирование и параметрическая оптимизация автоматизированных электроприводов. ; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2003. – 130с.
27. Инжиниринг электроприводов и систем автоматизации /М.П. Белов и др. ; под ред. В.А. Новикова, Л.М. Чернигова. М. Издательский центр «Академия», 2006. – 368с.
28. Домбровский В.В., Зайчик В.М. Асинхронные машины: Теория, расчет, элементы проектирования. — Л.: Энергоатомиздат. Ленингр. отд-ние, 1900. — 368с.
29. Лимонов Л.Г. автоматизированный электропривод промышленных механизмов. – Харьков: - Изд-во «ФОРД», 2009. -272с.
30. Системы автоматизированного управления электроприводами /Г.И. Гульков и др. ♣— Минск: Новое знание , 2007. — 395с.
31. Терехин В.Б. Компьютерное моделирование систем электропривода постоянного и переменного тока в Simulink: учебное пособие /В.Б. Терехин, Ю.Н. Дементьев: Томский политехнический университет. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2015. — 307с..

32. Языки программирования промышленных логических контроллеров стандарта IEC 61131-3 [Текст]: учебное пособие предназначено для изучения дисциплин "Промышленные контроллеры", "Прикладное программное обеспечение систем управления" / Е. В. Андреев [и др.] ; М-во образования и науки РК, Карагандинский государственный технический университет. - Караганда: КарГТУ, 2008. - 64 с.
33. Фешин Б.Н. Системы оперативно-диспетчерского управления автоматизированных технологических комплексов : Учеб. пособие. / Б.Н. Фешин, Г.И. Паршина, ; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2017. – 97с.
34. Фешин Б.Н. Системы управления и контроля автоматизированных технологических комплексов : Часть 1. Учеб. пособие. / Б.Н. Фешин, К.М. Тохметова; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2017. – 107с.
35. Справочник по автоматизированному электроприводу / Под ред. В.А. Елисеева и А.В. Шинянского. – М.: Энергоатомиздат, 1983. – 616 с.
36. Автоматизированный электропривод типовых производственных механизмов и технологических комплексов/Белов М.П., Новиков В.А., Рассудов Л.Н.- М.: Академия, 2004. – 576с.
37. Башарин А.В., Новиков В.А., Соколовский Г.Г. Управление электроприводами. – Л.: Энергоиздат, 1982.- 391с.
38. Брейдо И.В., Лапина Л.М., Системы управления электроприводами: Учеб.пособие / КарГТУ.- Караганда: – 2006. – 64 с.
39. Электротехнический справочник. В 3 т. Т.3: Кн.2. Использование электрической энергии/ Под ред. И.Н.Орлова– М.: Энергоатомиздат, 1988. – 616с.
40. Москаленко В.В. Системы автоматизированного управления электропривода.- М.: ИНФРА-М, 2004. - 208с.
41. Дорф Р. Бишоп Р. Современные системы управления: - М.: Лаборатория Базовых знаний, 2002.- 832 с.
42. Дьяконов В.В. Компьютерное управление технологическим процессом экспериментом, оборудованием. - М.: Горячая линия -Телеком, 2009.- 608 с.

8D07103 «Электр энергетикасы» білім беру бағдарламасы бойынша Эссе тақырыбы

\$\$\$001

Тұрақты және айнымалы токтың электр қозғалтқыштары.

\$\$\$002

Электр энергетикасындағы электр түрлендіру құрылғылары.

\$\$\$003

Электр энергетикасы мен электромеханикадағы датчиктер.

\$\$\$004

Электр технологиялық жүйелер мен кешендер.

\$\$\$005

Жаңартылатын және дәстүрлі емес энергия көздері.

\$\$\$006

Жоғары вольтты электр жетектері.

\$\$\$007

Жоғары вольтты электр беру желілерін бақылау және қорғау жүйелерінің ерекшеліктері мен құрылымы.

\$\$\$008

Электр жетектерін адаптивті басқару жүйелері.

\$\$\$009

Электр жетектерін математикалық модельдеу.

\$\$\$010

Тұрақты және айнымалы токтың басқарылатын электр жетектерінің типтік құрылымдары.

**8D07103 «Электр энергетикасы» білім беру бағдарламасы бойынша
Эссе тақырыбы**

\$\$\$001

Электродвигатели постоянного и переменного тока.

\$\$\$002

Электропреобразовательные устройства в электроэнергетике.

\$\$\$003

Датчики в электроэнергетике и электромеханике.

\$\$\$004

Электротехнологические системы и комплексы.

\$\$\$005

Возобновляемые и нетрадиционные источники электроэнергии.

\$\$\$006

Высоковольтные электроприводы.

\$\$\$007

Особенности и структуры систем контроля и защиты высоковольтных линий электропередачи.

\$\$\$008

Системы адаптивного управления электроприводами.

\$\$\$009

Математическое моделирование электроприводов.

\$\$\$010

Типовые структуры управляемых электроприводов постоянного и переменного тока.

**8D07103 «Электр энергетикасы» білім беру бағдарламасы бойынша
Эссе тақырыбы**

\$\$\$001

DC and AC electric motors.

\$\$\$002

Electroconverting devices in the electric power industry.

\$\$\$003

Sensors in the electric power industry and electromechanics.

\$\$\$004

Electrotechnological systems and complexes.

\$\$\$005

Renewable and non-traditional sources of electricity.

\$\$\$006

High-voltage electric drives.

\$\$\$007

Features and structures of control and protection systems for high-voltage power transmission lines.

\$\$\$008

Adaptive control systems for electric drives.

\$\$\$009

Mathematical modeling of electric drives.

\$\$\$010

Typical structures of controlled DC and AC electric drives.

ӨПА кафедрасының отырысында талқылынған

№19 Хаттама «23» 05 2023ж.

ӨПА кафедрасының меңгерушісі _____ Югай В.В.